

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านหันเมืองตะกั่ว หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวคณิณี กอดสูงเนิน

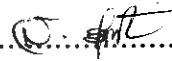
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

หน้าอนุมัติ

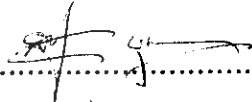
อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและประเมิน
โครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์สอาด สุตักษณ์)

กรรมการสอบ

(อาจารย์สามารถ นุญอาจ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาการจัดการและประเมิน โครงการ

.....

(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บทคัดย่อ

นางสาวคณินิจ กลสูงเนิน : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านหันเมืองตะกั่ว หมู่ 8 ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัด
นครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์สอาด สุลักษณ์, 113 หน้า

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการบริหารจัดการกองทุนตลอดจนบริบทชุมชนในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหา โดยอาศัยการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์จัดเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ และประเมินผลตามรูปแบบของชีพชีโฆเคล จากผลการวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว มีกระบวนการบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพ มีการปล่อยกู้ให้กับสมาชิกทั้งสิ้น 51 ราย ใน 3 กลุ่มอาชีพหลัก คือ อาชีพทางการเกษตรกรรม 33 ราย อาชีพค้าขายและบริการ 15 ราย ลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ 3 ราย รวมเป็นเงินทั้งหมด 895,000 บาท ซึ่งเงินกู้ดังกล่าวยังไม่ครบกำหนดการส่งคืน จากการปล่อยกู้ ผู้กู้นำเงินไปประกอบอาชีพหลัก และอาชีพเสริมของตนเอง เช่น การเลี้ยงวัวเนื้อ การเลี้ยงหมูขุน การเลี้ยงไก่เนื้อ การค้าขาย การเย็บผ้า ให้มีการจ้างงานในหมู่บ้าน มีรายได้เพิ่มขึ้น

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....*คณินิจ กลสูงเนิน*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*สอาด สุลักษณ์*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....*สอาด สุลักษณ์*.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- อาจารย์สอาด สุกฤษณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- อาจารย์สุวิมล มะสันเทียะ อาจารย์นิเทศ
- อาจารย์สามารถ บุญอาจ กรรมการสอบสารนิพนธ์
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสีคิ้ว

- คุณสุวรรณ คีเพ็ญ ประธานกองทุนหมู่บ้าน คุณรุ่งริษา ดีเฮว่ เลขานุการ รวมถึงคณะกรรมการทุกท่านที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ศึกษาประสบความสำเร็จในชีวิต

คนึงนิจ กลสูงเนิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอนุวัติ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมิน	2
1.3 กรอบแนวคิดทฤษฎี	2
1.4 วิธีดำเนินการ	5
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 นโยบาย หลักการ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	7
2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ. 2544	8
2.3 การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	12
2.4 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน	14
2.5 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	15
2.6 หลักการประเมิน โครงการรูปแบบการประเมินแบบชิปโมเดล	18
2.7 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	19
2.8 หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	24
3.1 รูปแบบการประเมิน	24
3.2 ประชากรและเป้าหมาย	24
3.3 วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ประเมินโครงการ	25
3.4 ตัวชี้วัดและตัวแปรในการประเมินโครงการ	27
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	30
4.1 ผลการประเมินบริบทชุมชน	30
4.2 ผลการประเมินโครงการภาพรวม	36
4.3 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	41
4.4 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น	44
บทที่ 5 สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ	45
5.1 สรุป อภิปรายผล	45
5.2 ข้อเสนอแนะ	48
บรรณานุกรม	49
ภาคผนวก	50
ภาคผนวก ก แผนที่หมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	51
ภาคผนวก ข ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านหันเมืองตะกั่ว	53
ภาคผนวก ค แบบสำรวจบริบทชุมชน (ปร.1 – ปร.12)	61
ประวัติผู้เขียน	113

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แผนที่หมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว ค.บ้านหัน อ.เมือง จ.นครราชสีมา

52

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 กลุ่มเป้าหมายหรือประชากรที่ให้ข้อมูล	25
ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัดในการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต	27
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนประชากรในหมู่บ้านแบ่งเป็นตามช่วงอายุ	31
ตารางที่ 4.2 แสดงการประกอบอาชีพหลักของชาวบ้าน	32
ตารางที่ 4.3 แสดงประเพณีในแต่ละเดือนทางศาสนาพุทธ	33
ตารางที่ 4.4 แสดงพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์	35
ตารางที่ 4.5 แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซุดเก่า (ซุด 1)	37
ตารางที่ 4.6 แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซุดใหม่ (ซุด 2)	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ย้อนไปเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้แถลงต่อรัฐสภาถึงแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม มีสาระสำคัญประการหนึ่งว่าการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการหลักและเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาลที่จะใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมให้ได้ผลชัดเจนและรวดเร็ว ด้วยมั่นใจว่าจะช่วยลดความยากจนและนำไปสู่การสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ลงทุนทางสังคมเป็นการสร้างและกระจายโอกาสแก่ชีวิตของประชาชนและประชาชนจะได้มีโอกาสใช้ภูมิปัญญาและศักยภาพสำหรับก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจใหม่ ซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐานของการหารายได้

จากนั้นมากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจึงได้เกิดขึ้นตามนโยบาย โดยรัฐบาลจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท ในลักษณะของเงินทุนหมุนเวียน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน หลักสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก็คือการเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น ชุมชนจะเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนด้านคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชนมีการเชื่อมโยงและมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและนำมาซึ่งประชาธิปไตยพื้นฐาน บนกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของประชาชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม บทบาทของกองทุนคือการจัดสรรเงินให้กองทุนหมู่บ้านได้กู้ยืมเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ หรือลดรายจ่ายของสมาชิก หรือเพิ่มสาธารณประโยชน์ของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองในความรับผิดชอบนั้น และยังสามารถนำดอกผลที่ได้จากการให้กู้มาบริจาค เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้านหรือชุมชนในเขตที่รับผิดชอบของกองทุนนั้นได้

เพื่อที่จะให้นโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุเป้าหมาย รัฐบาลยังได้อนุมัติงบประมาณให้ดำเนินงานหลายโครงการ และมีส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ คือ โครงการอบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน 3 คน และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ชนเมืองให้สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง มีความมั่นคง จนทำให้ท้องถิ่นมีขีดความเข้มแข็งด้าน เศรษฐกิจและสังคมสามารถพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา

(ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันศุกร์ที่ 4 มกราคม 2545)

กองทุนหมู่บ้านของหมู่บ้าน บ้านหันเมืองตะกั่ว หมู่ 8 ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 โดยมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อเลือก คณะกรรมการ จากนั้นคณะกรรมการชุดดังกล่าวก็ได้เข้ามาบริหารเงินกองทุน กำหนดระเบียบขั้นตอนการกู้ยืมและพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกที่มีความพร้อม เพื่อที่จะให้ทราบว่าโครงการ กองทุนเงินล้านของหมู่บ้าน จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ข้างต้นมากน้อยเพียงใด ผู้ศึกษา จึงต้องประเมินกองทุนหมู่บ้านบ้านหันเมืองตะกั่ว เพื่อแสดงให้เห็นความสำเร็จหรือจุดอ่อนที่ควร จะปรับปรุงและพัฒนาของหมู่บ้านหัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว บรรลุเป้าหมาย มากน้อยเพียงใด

1.1 การมีกองทุนหมุนเวียน เพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน ให้มีความ สามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุน

1.2 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของ ตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเอง และการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของ โครงการกองทุนหมู่บ้าน

3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความ เชื่อมโยงภายในระหว่างหมู่บ้านกับตำบล

4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน และกำหนดโดย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

5. เพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา ที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์จึงจะนำไป สู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระยะได้

1.3 กรอบแนวคิดทฤษฎี

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน ตลอดจนรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ประเมินโครงการ และได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย รวมทั้งยังใช้เป็น

แนวทางในการสร้างเครื่องมือและกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และตีความข้อมูล เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การวิจัยการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสคริฟเวน (Scriven's Evaluation Ideologies and Model) สคริฟเวน ได้กำหนดความหมายของการประเมิน “การประเมิน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และการกำหนดชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมิน” และมีความพยายามที่จะสร้างแนวคิดและรูปแบบการประเมินที่ผสมผสานแนวคิดของ ไทเลอร์และครอนบาคเข้าด้วยกัน แนวคิดของ ไทเลอร์คือการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่สังเกตได้กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ ส่วนแนวคิดของครอนบาค คือและการเก็บรวบรวมข้อมูล และการใช้ข้อมูลนั้นเพื่อการตัดสินใจ

2. แนวคิดการประเมินของอัลคิน (Alkin's Concept of Evaluation) แนวคิดนี้กล่าวว่า “การประเมิน” ตามความหมายของอัลคิน คือ กระบวนการคัดเลือก การประมวลผลข้อมูล และการจัดระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ หรือใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการเลือกการดำเนินการ โครงการ

นอกจากนี้ อัลคินยังได้นำเสนอแนวคิดการประเมินที่เป็นระบบ คือ เริ่มต้นตั้งแต่การประเมินจุดประสงค์ จนกระทั่งการประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการที่เป็นแนวคิดพื้นฐานของการประเมิน โครงการแต่ยังคงขาดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้การเผยแพร่ยังอยู่ในวงแคบ ๆ เท่านั้น

3. แนวคิดการประเมินของไพรวัส (Provus's Discrepancy Evaluation) ไพรวัส ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินว่า เป็นการกำหนดเกณฑ์ มาตรฐาน และการค้นหาช่องว่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเป็นใช้เป็นตัวชี้วัดข้อบกพร่องของโครงการ และนำรูปแบบการประเมินความสอดคล้อง ที่เป็นกระบวนการของการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้นทุกขั้นตอน และจะมีการพิจารณาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของโครงการให้มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแนวคิดและรูปแบบการประเมินมีอยู่หลายรูปแบบ และแต่ละรูปแบบก็มีส่วนต่างส่วนคล้ายกันไปดังที่ได้นำเสนอไว้ตามข้างต้น การจะเลือกใช้รูปแบบการประเมินใดเพื่อการประเมินโครงการนั้น ควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและจุดประสงค์ของโครงการที่จะประเมิน สำหรับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ผู้ศึกษาใช้วิเคราะห์ในที่นี้ ใช้แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม ที่เรียกว่าแบบ

จำลองชิป (CIPP Model) ซึ่งกล่าวว่า “การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนด ข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นแนวทางเลือกในการ ตัดสินใจ” ขั้นตอนของการประเมินดังกล่าวสามารถจำแนกได้ เป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

นอกจากนี้ สตีฟเฟิลบีมยัง ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มา ของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินว่า รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ที่มาจาก อักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการ โครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความ เหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้ง เทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของ การดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประ สติธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบ ผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการ ประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผน การดำเนินการ

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) เป็นการ ตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และ ขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาความคุ้มค่าการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่ขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ถ้มเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

1.4 วิธีดำเนินการ

ในการศึกษาการดำเนินการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้าน มีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาเป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่ คือ บ้านหันเมืองตะกั่ว หมู่ที่ 8 ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา และศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

1.2 ศึกษาเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน

2. ประชากรในการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ผู้นำหรือประธานกองทุน ได้แก่ นายสุวรรณ ดีเพิ่ม นางรุ่งริวา ดีเยาว์ และ นายเจริญ ศรีเพ็ชร

2.2 ราษฎรในหมู่บ้าน จำนวน 98 ครัวเรือน โดยสัมภาษณ์จากหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน

2.3 กลุ่มผู้กู้แยกตามอาชีพ จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ กลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพบริการ และกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative research) คือ เป็นการแสวงหาความรู้ โดยการพิจารณาปรากฏการณ์ทางสังคม จากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงอย่างลึกซึ้ง และสามารถมองภาพได้จากหลายแง่มุมทุกมิติ โดยให้ความสำคัญและเคารพผู้ถูกศึกษาในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ การวิจัยเชิงคุณภาพจะต้องเข้าสัมผัส และสร้างความสนิทสนม ความไว้วางใจ และพยายามทำความเข้าใจกับผู้ถูกวิจัยแบบเอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยผู้ศึกษาจะเข้าไปสัมผัสกับผู้ถูกศึกษาบ้าง จะใช้เครื่องมือเป็นสื่อกลาง

โดยผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการหลายอย่างประกอบกันตามหลักการข้อมูลที่ต้องการ มีขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Studies) เพื่อศึกษาความเป็นมาของโครงการ
ระเบียบการต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้าน และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Studies) โดยวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participation bseruation) เพื่อสังเกตสภาพ
ทั่วไป พฤติกรรม ความเป็นอยู่ ตลอดจนวิถีชีวิตการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผู้เงินในหมู่บ้าน

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ราย
บุคคลอย่างไม่เป็นทางการ จึงสามารถสร้างคำถามและดัดแปลงคำถามขณะที่สัมภาษณ์ได้ เพราะไม่
มีแบบสัมภาษณ์หรือแนวสัมภาษณ์ที่แน่นอนตายตัว ลักษณะสำคัญของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
คือ นอกจากจะเป็นการสนทนาอย่างมีจุดหมายเป็นหลัก หรือมีจุดสนใจและมีความยืดหยุ่นแล้ว
ผู้ศึกษาหรือผู้สัมภาษณ์ยังมีโอกาสอธิบายขยายความหรือซักถามคำถามเพิ่มเติมติดต่อกัน เพื่อให้
ผู้ตอบเข้าใจจุดประสงค์ของผู้สัมภาษณ์ และสามารถสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้ตอบ โดยสังเกต
จากสีหน้า ท่าทางหรือความรู้สึก หรือปฏิกิริยาที่ซ่อนเร้นไว้ในใจที่แสดงออกมาในขณะที่พูดและ
ไม่พูด

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อทำสารนิพนธ์เสร็จแล้วผู้ศึกษาคาดว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจและทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเมืองตะกั่ว

1.1 ได้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านมีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน ให้มี
ความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุน

1.2 ได้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมให้เกิดการพึ่งตนเอง เสริม
สร้างศักยภาพความเข้มแข็งทางสังคมและเศรษฐกิจในหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว

2. มีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านบวกและด้านลบที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมาย
ของโครงการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับกองทุน
ในอนาคต

3. ได้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นกระบวนการสร้างเครือข่าย
ขององค์กรเพื่อการเรียนรู้

4. ได้ทราบข้อมูลและระดับความเข้มแข็งของชุมชน อันจะนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการ
วางแผนในการพัฒนาชุมชนในอนาคต

5. ผู้ประเมินได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ จึง
จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระยะได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

2.1.2 หลักการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีหลักการ ในการจัดสรรเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดังนี้

- 1) ความพร้อม ความสนใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน
- 2) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เน้นความพร้อมของบุคคลทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุน
- 3) ความพร้อมของระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก
- 4) ความพร้อมของการบริหารจัดการที่สอดคล้องและเกื้อกูลกัน ระหว่างกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองกับกองทุนอื่น ๆ ที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- 5) การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 6) การติดตามและประเมินผลโดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

2.1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยการจัดสรรเงินให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมืองทุกแห่ง แห่งละ 1 ล้านบาทเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน และชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
- 5) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

2.1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
- 2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จะใช้แนวทางนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าวข้างต้นเป็นหลักในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วย

2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนงานนโยบายและแผนงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาอาศัยอำนาจตามความใน

มาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2544 เป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบข้อบังคับมติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

"กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ" หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

"กองทุน" หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

"หมู่บ้าน" หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

"ชุมชนเมือง" หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล ในเขตการปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ" โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคาร

เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการอาจแต่งตั้ง กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คนให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีก ได้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของ กรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วเมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก ตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ คณะกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มา ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการในที่ ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียง ข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมือง

(2) กำหนดแผนการจัดการหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน

(3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน

(5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน

(6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการบริหารกองทุน

(7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

(8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการ อาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลาบางส่วนหรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

(10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการให้นำข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เข้าประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุม และค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และคณะกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนและแนวทางการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจง และฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- (8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- (10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- (11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2.3 แบบกิตตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การติดตามสังเกตการณ์ คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากขบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวว่

1. ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละ 1 คน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน เข้าร่วมประชุม

2. ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และสนับสนุนให้การเลือกสรรกรรมการฯ หมู่บ้าน ดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

3. ที่ประชุมชาวบ้านเป็นผู้กำหนดวิธีการเลือกสรรคณะกรรมการฯ หมู่บ้าน เมื่อเสร็จแล้วให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้าน เมื่อแล้วเสร็จให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้าน ตลอดจนคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ สนับสนุนให้การเลือกสรรคณะกรรมการฯ หมู่บ้าน เป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

4. ส่วนของชุมชนเมือง ให้ประธานคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ เป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามความข้อที่ 1

5. คณะกรรมการฯ หมู่บ้าน ต้องยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อคณะกรรมการฯ แห่งชาติ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการฯ แห่งชาติ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการฯ หมู่บ้าน ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน หลังจากได้รับเลือก

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องเป็นไปตาม ข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดว่ารอกการกำหนดโทษ
7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิ์
9. ไม่เคยเป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

1. บริหารและจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. ออกระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการกองทุนฯ โดยที่สมาชิกของหมู่บ้านเห็นชอบร่วมกัน

3. รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนข้อมูลสมาชิก ทั้งที่เป็นบุคคลหรือกลุ่มที่มีอยู่ใน หมู่บ้าน
4. พิจารณาให้เงินกู้ตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน ได้ร่วมกันกำหนด
5. ดำรงและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนในเขต ท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น
6. กรรมการกองทุนฯ มีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี (แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกัน ไม่ได้)

2.4 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชนเมือง คือจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน อาชีพของประชากรในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผลผลิตด้านการเกษตรและอื่นๆ เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ อุตสาหกรรมในครัวเรือน เป็นต้น และรายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมาจากจำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการ วิธีการคัดเลือกและ วันเวลาที่คัดเลือกโดยคณะกรรมการที่มีการคัดเลือกจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. การเตรียมพร้อมของหมู่บ้าน คือ ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยคณะกรรมการได้กำหนดร่างระเบียบขึ้นมาแล้วเสนอให้ประชาชนลงมติเห็นชอบ ซึ่งมีข้อระเบียบดังต่อไปนี้
  - 3.1 ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ (การเข้าเป็นสมาชิก การลาออก การฝากเงินออม การถือหุ้น ค่าธรรมเนียม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิก)
  - 3.2 ข้อบังคับเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
  - 3.3 ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และชำระคืนเงินกู้
  - 3.4 ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกองทุน
  - 3.5 ข้อบังคับเกี่ยวกับการเร่งรัดหนี้สิน

3.6 ข้อบังคับเกี่ยวกับสวัสดิการหมู่บ้าน

3.7 ข้อบังคับเกี่ยวกับดอกเบี้ย

4. ทุนค่านินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งได้มาจากสมาชิกที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในรูปแบบของการถือหุ้น เงินออม ค่าธรรมเนียม เงินบริจาค ให้เปล่า หรืออื่นๆ

5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เช่น

- 5.1 วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการกระจายผลประโยชน์ให้ทั่วถึง
- 5.2 วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง
- 5.3 การให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อทำกิจกรรมอะไร และใช้หลักเกณฑ์อะไรในการพิจารณาเงินกู้
- 5.4 วิธีการในการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้
- 5.5 วิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้
- 5.6 วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งใช้คืนเงิน และดอกเบี้ยตามสัญญา

2.5 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว”

ข้อ 2 ที่ตั้งกองทุน

เลขที่ 303 หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา รหัส 30140

ข้อ 3 ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- 4.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- 4.2 เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากสัจจะ และเงินรับฝาก
- 4.3 เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- 4.4 เพื่อช่วยเหลือชุมชนให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัว
- 4.5 เพื่อนำดอกผลมาจัดทำเป็นกองทุนสวัสดิการ
- 4.6 เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม

ข้อ 5 แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- 5.1 เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 5.2 เงินกู้ยืม
- 5.3 ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
- 5.4 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- 5.5 เงินฝากตั้งจะและเงินรับฝาก
- 5.6 เงินค่าหุ้น
- 5.7 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 5.8 เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาวะคิดพันอื่นใด

ข้อ 6 คุณสมบัติของสมาชิก

- 6.1 ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านอย่างน้อย 1 ปี
- 6.2 เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และ

สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม

- 6.3 เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- 6.4 ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือสติฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- 6.5 ต้องไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและการพนัน
- 6.6 ต้องเป็นสมาชิกกองทุน
- 6.7 ต้องมีอายุ 20 – 60 ปี
- 6.8 มีเงินฝากตั้งจะและถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน 20 หุ้น

ข้อ 7 การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 7.1 ขึ้นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- 7.2 ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นคำขำงานงว หรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุน

ได้ เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคล และหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

7.3 คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่า จะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อ 8 การพิจารณาคุณสมบัติ

เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า(30 บาท) ค่าหุ้น(หุ้นละ 50 บาท) และเงินฝากตั้งจะภายใน 3 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 9 สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

9.1 ตาย

9.2 ลาออก และได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

9.3 วิกฤตจิต จิตฟั่นเฟือนหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

9.4 ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้ร่วมประชุมจงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

9.6 จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบ ในใบสมัครสมาชิก

9.7 นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุมัติไว้

9.8 มีลักษณะ และถือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

ข้อ 10 หุ้น

หุ้น ๆหนึ่ง มีมูลค่าหุ้นละ 50 บาท สมาชิกแรกเข้าตามข้อ 7 จะต้องถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน 20 หุ้น โดยสามารถชำระค่าหุ้นและเพิ่มหุ้นได้ปีละ 1 ครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของกองทุน

ข้อ 11 เงินฝากตั้งจะ

สมาชิกทุกคนจะต้องส่งเงินฝากตั้งจะทุกเดือน เดือนละเท่า ๆกัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 10บาท และสูงสุดไม่เกิน 500 บาทต่อเดือน ทุกวันที่ 7 ของเดือน และสามารถเพิ่มจำนวนเงินฝากตั้งจะได้ปีละ 1 ครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี พร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

ข้อ 12 เงินรับฝาก

สมาชิกสามารถนำเงินมาฝากไว้กับกองทุนได้ ในวงเงินสูงสุดได้ไม่เกิน รายละ 2000 บาท โดยสามารถฝากได้ไม่จำกัดจำนวน ใน 1 เดือน และถอนได้ไม่เกิน 1 ครั้งต่อเดือน โดยได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี

ข้อ 13 อัตราดอกเบี้ย

13.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 0.75 บาท ต่อเดือน 9บาทต่อปี

13.2 อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ร้อยละ 5 บาทต่อปี

ข้อ 14 ค่าปรับ

ในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 0.50 บาท ต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 15 การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

เมื่อสิ้นสุดปีทำบัญชีของกองทุนและได้ปีบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุน จะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ดังนี้

1. หักเข้ากองทุนหมุนเวียน 20 %
2. ปั่นผลคืนสมาชิก 40 %
3. ค่าตอบแทนคณะกรรมการ 25 %
4. คืนทุนสู่สังคม 10 %
5. ค่าดำเนินงาน 5 %

2.6 หลักการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล

แนวความคิดของสตัฟเฟิลบีมในการประเมิน โครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล เพื่อนำมาเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน
4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

จากนั้นได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นการประเมินข้างต้น ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจาก

ปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ สัมเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

2.7 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็น โครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักในการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาดรวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

วัตถุประสงค์ของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
2. เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน โดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท
3. เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวมทั้งข้อมูล หมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. ให้บัณฑิตได้ยกระดับฐานะการศึกษาและมีศักยภาพด้านการบริหาร โครงการ

2. มีรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะ อย่างต่อเนื่องและรายงานผลการวิจัยกองทุน

บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมิน โครงการ
2. ประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุน
3. ส่งเสริมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุนให้มีประสิทธิภาพ

2.8 หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2.8.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ

1. องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม
  - 1) ด้านจิตใจและอารมณ์
  - 2) การกระทำ
  - 3) การรับผิดชอบ
2. แนวคิดการมีส่วนร่วม คือ การช่วยให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองได้
3. เหตุที่เกิดแนวคิดการมีส่วนร่วม
  - 1) ความสนใจ ห่วงกังวล
  - 2) การตกลงใจร่วมกัน
  - 3) ความเคียดแค้น ความไม่เข้าใจ
4. เงื่อนไขการมีส่วนร่วม
  - 1) ประชาชนมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
  - 2) ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
  - 3) ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม
5. รูปแบบการมีส่วนร่วม
  - 1) การมีส่วนร่วมโดยตรง
  - 2) การมีส่วนร่วมโดยอ้อม
  - 3) การมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาส
6. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม
  - 1) การเตรียมการ

- 2) การจัดระดับการเข้ามามีส่วนร่วม
- 3) แบบอย่างของผู้มีส่วนร่วม
- 4) การระดมการมีส่วนร่วม

2.8.2 ความเข้มแข็งของชุมชน เนื่องจากสมาชิกของชุมชนมีความเข้าใจในสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ และมีความสามารถร่วมมือการแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ได้อย่างต่อเนื่องจนยั่งยืน ทำให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน พึ่งพาตนเองและดูแลรับผิดชอบ ชุมชนได้

1. ลักษณะชุมชนเข้มแข็ง

- 1) สมาชิกชุมชนมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตน
- 2) สมาชิกชุมชนมีจิตสำนึกพึ่งพาตนเอง
- 3) มีกระบวนการชุมชน มีความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง
- 4) สมาชิกชุมชนเลือกกำหนดผู้นำชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- 5) สมาชิกชุมชนเรียนรู้ผ่านการเข้าร่วมในกระบวนการของชุมชน

2.8.3 เครื่องมือของกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนรู้ของชุมชนเป็นการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ จากการกระทำร่วม (Interactive learning through action) กันหรือการเรียนรู้โดยการลงมือทำจริง (Learning by doing) จะก่อให้เกิดปัญญาที่มีคุณภาพเพียงพอ สำหรับการเอาชนะความยากจนใน การพัฒนาสังคมได้ ซึ่งสรุป ได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ที่สามารถช่วยยกระดับสติปัญญาของ ประชาชนและชุมชนได้นั้น จะต้องมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริงหรือทำกิจ กรรมต่าง ๆ นั้นเอง (ประเวศ วะสี, 2536)

2.8.4 ประชาคม เป็นการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนด้วยตัวเอง เช่น การแก้ไขปัญหาชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน การกำหนดข้อตกลง ร่วมกัน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีวัตถุประสงค์หรือสนใจในเรื่องเดียวกัน เป็น การรวมตัวกันตามสถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครสั่ง สมาชิกที่รวมตัวกันมี ส่วนร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมรับผิดชอบอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ภายใต้อาณัติของกฎหมาย และศีลธรรมอันดีงามของสังคมทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มี ความรัก ความเอื้ออาทร ผูกพัน ต่อกันด้วยความรู้สึกสำนึกในความเป็นเจ้าของชุมชน

2.8.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง รูปแบบการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรที่มีการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิด ภาวะความเสี่ยงแก่คนรุ่นหลัง

1. การพัฒนาที่ยั่งยืน

- 1) ความคงอยู่อย่างยืนยาว (Perpetuity)
- 2) ความเหมาะสม (Optimization)
- 3) การจัดการ (Management)
- 4) การพัฒนาที่ยั่งยืน (Boundary)

2. รูปแบบการพัฒนาที่ยั่งยืน

- 1) ความต้องการ (Needs)
- 2) กลยุทธ์ (Strategy)
- 3) ความสามารถ (Capability)
- 4) ความเป็นเจ้าของ (Ownership)
- 5) ปัจจัยนำเข้า (Input)

2.8.6 ธุรกิจชุมชน การจัดการธุรกิจชุมชนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทดังนี้

- 1) หน่วยงานของรัฐ
- 2) หน่วยงานอาสาสมัครของเอกชน
- 3) โครงการหลวง
- 4) บ-ว-ร (บ้าน-วัด-โรงเรียน)

ธุรกิจชุมชน คือ กิจกรรมที่บุคคลหรือองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจกรรม หรือช่วยดำเนินการบางส่วนหรือทั้งหมด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ มีการเรียนรู้ และการจัดการร่วมกันเพื่อดำเนินการในกิจกรรมการผลิต การแปรรูป การค้า และการบริการที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมชุมชน อันจะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีและการพัฒนาที่ยั่งยืน (ปารีชาติ วัลย์เสถียร , อ่างแก้ว ,หน้า 96-98)

1. ลักษณะของธุรกิจชุมชน

- 1) เป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีความคล่องตัวในการบริหาร
- 2) รายได้จากยอดขายในระยะเริ่มต้น ไม่มากนัก
- 3) ดัชนีทุนในการดำเนินการต่ำ
- 4) การติดต่อ และการให้บริการกับลูกค้าเป็นไปอย่างใกล้ชิด
- 5) การเริ่มต้นธุรกิจเป็นไปได้ง่าย

2. ประเภทของธุรกิจชุมชน

1) ธุรกิจการผลิต หมายถึง การผลิตสินค้า โดยการนำเอาวัสดุหรือสินค้าบางชนิดมาแปรสภาพให้เป็นสินค้าใหม่ จะทำการผลิตภายในครัวเรือน อาศัยวัตถุดิบในท้องถิ่น เช่น ผลิตเครื่องปั้นดินเผา

2) ธุรกิจค้าปลีก หมายถึง กิจกรรมเพื่อทำการขายสินค้าให้ถึงมือผู้บริโภค ณ จุดที่ทำการขาย สินค้าที่นิยมจำหน่ายให้กับผู้บริโภค เช่น สินค้าอุปโภค บริโภค

3) ธุรกิจค้าส่ง หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการรับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตจำนวนมากครั้ง ละมากๆ และนำสินค้านั้นมาขายต่อให้กับพ่อค้าขายปลีกหลายๆรายต่อไป

4) ธุรกิจบริการ หมายถึง การรวมกลุ่มของสมาชิกเพื่อประกอบธุรกิจ คือ สินค้าที่ไม่สามารถจับต้องได้ แต่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ เช่น บริการนวดแผนโบราณ

3. ความสำคัญของธุรกิจชุมชน

- 1) เปิดโอกาสให้มีการประกอบการ
- 2) ก่อให้เกิดการว่างงาน
- 3) ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม
- 4) สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
- 5) ลดปัญหาสังคมที่เป็นภัยคุกคามประเทศชาติ

2.8.7 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน การจัดทำบัญชี ตามกิจกรรมของกองทุน คือ กิจกรรมกองทุน 1 ล้านบาท และกิจกรรมเงินออมของสมาชิกกองทุน การจัดทำบัญชีเพื่อประโยชน์ ดังนี้

- 1) เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ควบคุมการรับ-จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- 2) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินประจำเดือน และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องให้สมาชิกและสำนักงาน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน
- 3) เพื่อจัดทำรายงานการเงินประจำปี แสดงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุน เพื่อตรวจสอบและรายงานผลให้คณะกรรมการทราบ

สมาชิกทั้งหมดในหมู่บ้านจำนวน 98 ครอบครัว จำนวนประมาณ 580 คน จำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 กลุ่มเป้าหมาย หรือประชากรที่ให้ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (คน)
1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	15
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	
2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	51
2.2 สมาชิกทั่วไป	33
3. ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	496
4. ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	8
5. ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	2

3.3 วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ประเมินโครงการ

3.3.1 วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

- 1.) การสังเกตและบันทึก เกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม
- 2.) การสัมภาษณ์ ได้แก่ การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่มตลอดจนชาวบ้านในหมู่บ้าน
- 3.) การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
- 4.) การศึกษาเจาะลึกรายกรณี จากสมาชิกผู้ที่มีวัตถุประสงค์การกู้แตกต่างกัน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนดมีแหล่งที่มาและจัดเก็บไว้ดังนี้

- 1.) ได้จากข้อมูลที่มีอยู่แล้ว เช่น
  - 1.1 ข้อมูล กชช 2 ค
  - 1.2 ข้อมูล จปฐ
  - 1.3 เอกสาร โครงการ
  - 1.4 ทะเบียน บัญชีระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและสัมภาษณ์ มีดังนี้

แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน) ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของหมู่บ้าน ได้ทราบว่าย่อดิจจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงในด้านใดบ้าง โดยศึกษาจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วผู้ใหญ่บ้าน ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน) ใช้ศึกษาเกณฑ์ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน โดย กำหนดกลุ่มเป้าหมาย 50 เปอร์เซ็นต์ ของครัวเรือนในหมู่บ้าน

แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) ทำการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ผู้นำชุมชนกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้านโดยทั่วไป แล้วทำการสรุปผลการสัมภาษณ์โดยใช้ บร.3

แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารของกองทุนและสัมภาษณ์กิจกรรมของกองทุน รวมทั้งการดำเนินการรายงานการเปลี่ยนแปลงของกองทุนจาก กรรมการกองทุน รวบรวมข้อมูล สรุปข้อมูลลงใน แบบรายงาน รายงานผลทุกเดือนต่อ อาจารย์นิเทศน์

แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) จัดเวทีประชาคม โดยขอความร่วมมือกับพัฒนากรในการจัดประชาคมและเป็นพิธีดำเนินรายการเชิญกรรมการกองทุนเข้าร่วมเวทีประชาคมรวบรวมข้อมูล สรุปลงใน บร.5 มีเนื้อหา เกี่ยวกับระเบียบกองทุน ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานกองทุนร่วมกันในระดับตำบล

แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงิน จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) โดยจัดกลุ่มเสวนาสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้เงิน และมีอาชีพเดียวกันในหมู่บ้านแบบไม่เป็นการมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ชี้แจงแล้วสรุปผลลงใน บร.6

แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งทางชุมชนในทัศนะของประชาชน) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของชาวบ้าน เพื่อหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน) โดยการสัมภาษณ์ แล้วนำผลมาสรุปประกอบกับ บร.2

แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์) จัดการรวบรวมกลุ่มกันใน ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์ทอดผ้าก็กระตุก โดยใช้รูปแบบการเขียนแผนธุรกิจผู้ประกอบการ SMEs (นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม และวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อย) โดยศึกษาจากกลุ่มแม่บ้านตำบลบ้านหัน เป็นแหล่งค้นหาข้อมูล ร่วมกันสรุป โดยยึดรูปแบบจากชุดวิชา การจัดการและการวางแผนธุรกิจการจัดการธุรกิจชุมชน นำเสนอในรูปของการแผนธุรกิจ

แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์) ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลทั่วไป ผู้นำ ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน และกรรมการกองทุน

แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน) ใช้สรุปบทเรียนในการศึกษาและดำเนินกิจกรรมกองทุนหมู่บ้าน จัดเวทีร่วมกันในระดับหมู่บ้านหรือตำบล สรุปผล ปัญหา แนวทางแก้ไข หรือแนวทางซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการกองทุน โดยขอความร่วมมือเชิงคุณธรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกกองทุนเข้าร่วม

แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายการณ์) รวบรวมศึกษารายการณ์ผู้กู้ เกี่ยวกับโครงการ การดำเนินการ กิจการ ตามกลุ่มอาชีพสัมภาษณ์ เป็นระยะ ๆ

แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน) เป็นการจัดเวทีวิเคราะห์ตัวแผนแม่บทชุมชนระดับตำบลร่วมกันระหว่างบัณฑิตกองทุน พัฒนาการ ประธานกองทุน และอบต. เข้าร่วมการจัดเวทีประชาคมวิเคราะห์แผนแม่บทระดับตำบล โดยใช้กระบวนการ AIC สรุปผลการวิเคราะห์แผนแม่บท ตามแบบ บร.12 ในระดับตำบล

3.4 ตัวชี้วัด และตัวแปรในการประเมินโครงการ

จากกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 นั้น เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด ของการประเมินแบบ CIPP Model ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท (C) ปัจจัย (I) กระบวนการ(Pd) ทั้งในระดับประเทศ, หมู่บ้าน และรายบุคคล

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัดในการประเมิน บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต

ตัวชี้วัดบริบท	ตัวชี้วัดปัจจัย	ตัวชี้วัดกระบวนการ	ตัวชี้วัดผลผลิต
C1 ความยากจนของประเทศ	I1 นโยบายรัฐบาลด้านการพัฒนาท้องถิ่น	P1 การคัดเลือกผู้กู้ P2 การแนะนำวิธีทำ	O1 จำนวนผู้กู้ O2 ประชาชนมีโอกาส
C2 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน	I2 เงิน 1 ล้านบาท	ธุรกิจ	ทำกิจกรรมของตัวเอง
C3 ภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันระดับหมู่บ้าน	I3 โครงการพัฒนาดูแลสิ่งแวดล้อม	P3 ดำเนินการตามวิธีที่ถูกต้องเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อม	O3 สิ่งแวดล้อมโดยรวมมีสภาพดีขึ้น
C4 ประวัติดความเป็นมา	I4 นโยบายระเบียบแนวทางปฏิบัติ	P4 การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	O4 จำนวนสมาชิกกองทุน

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัดในการประเมิน บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต (ต่อ)

ตัวชี้วัดบริบท	ตัวชี้วัดปัจจัย	ตัวชี้วัดกระบวนการ	ตัวชี้วัดผลผลิต
C5 สถาปนามิติศาสตร์ ของหมู่บ้าน	I5 การประชาสัมพันธ์	P5 การจัดทำเอกสาร ขอขึ้นทะเบียน	O5 จำนวนผู้ได้เงินกู้
C6 สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของ หมู่บ้าน	I6 คณะอนุกรรมการ ระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง	P6 ระบบบัญชีกองทุน	O6 ยอดเงินให้กู้
C7 วัฒนธรรม ประเพณี	I7 คณะกรรมการกอง ทุนหมู่บ้าน	P7 กิจกรรมเกี่ยวกับ สมาชิกกองทุน	O7 จำนวนผู้ชำระคืน ตามกำหนด
C8 โครงสร้างพื้น ฐานและทรัพยากร	I8 การเตรียมความ พร้อมการสร้างความ รู้ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	P8 กิจกรรมเกี่ยวกับ การกู้เงินกองทุน หมู่บ้าน	O8 ยอดเงินที่มีการ ชำระคืน
C9 ผู้นำชุมชนการ รวม กลุ่มและภูมิ ปัญญา ท้องถิ่น	I9 เงินกองทุน 1 ล้าน บาท	P9 การส่งเสริมการใช้ เงินกู้	O9 กองทุนสะสม
C10 โครงสร้าง พัฒนา I10ที่ผ่านมา	I10 เงินสะสมอื่น ๆ	P10 การตรวจสอบการ ใช้จ่ายเงินกู้	O10 การใช้เงินตาม วัตถุประสงค์
C11 ความเข้มแข็ง ของ ชุมชน	I11 บัณฑิตกองทุน	P11 การจัดทำรายงาน และเผยแพร่การ ดำเนินงาน P12 การจัดสรรผล ประโยชน์ P13 การสร้างเครือข่าย การเรียนรู้ โดยบัณฑิตกองทุน	O11 ทักษะคติของชุม ชนต่อกองทุน O12 การเกิดเครือข่าย องค์กรการเรียนรู้ O13 การเรียนรู้เพื่อ พัฒนาตนเอง O14 ความเข้มแข็งของ ชุมชนที่เกิดจาก กองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัดในการประเมิน บริษัท ปิ๊จจี้ นำเข้า กระบวนการและผลผลิต (ต่อ)

ตัวชี้วัดบริษัท	ตัวชี้วัดปัจจัย	ตัวชี้วัดกระบวนการ	ตัวชี้วัดผลผลิต
ระดับรายบุคคล			
C12 อาชีพเดิม	I12 จำนวนเงินที่ผู้กู้ได้	P14 การใช้จ่ายเงินกู้	O15 จำนวนผู้กู้
C13 สมาชิกในครอบครัว	I13 จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	P15 การหาความรู้เพิ่มเติม	O17 ผลผลิตจากการทำกิจการ
C14 สภาพการอยู่อาศัย	I14 วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	P16 การหาตลาด	O18 ขยายกิจการ
C15 รายได้ของครอบครัว	I15 สถานที่วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ	P17 การทำกิจการ	O19 ทุนสะสม
C16 หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	I16 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	P18 การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	
	I17 จำนวนแรงงาน		

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือการวิเคราะห์โดยไม่ใช้สถิติ ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนา และสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย และประชากร ตามจุดประสงค์การประเมิน และจากการศึกษาจากเอกสาร หรือข้อมูลที่ได้ทำการบันทึกไว้แล้ว

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ หรือการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้จากการอาศัยวิธีการทางสถิติ ประกอบการวิเคราะห์ เช่น การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มาทำการเรียบเรียง แล้วแยกออกตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษาวิจัย แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ต่อไป

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

หลังจากผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ซึ่งประยุกต์จากรูปแบบการประเมินตามกรอบแนวคิดทฤษฎีซีพีพีโมเดล (CIPP Model) ดังกำหนดรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์แบ่งได้เป็น 4 ตอนดังนี้

4.1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

4.1.1 บริบทระดับท้องถิ่น

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว

บ้านหันเมืองตะกั่วก่อนที่จะถูกแบ่งเป็นหมู่บ้าน ก็คือ ตัวตำบลบ้านหัน ผู้ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานครั้งแรก คือ ขุนหมื่นจิด หมื่นทิส และท้าวขุนศรี ไม่ทราบปี พ.ศ.ที่แน่นอนในการย้ายถิ่นที่อยู่ ทั้งหมดได้นำลูกหลานและครอบครัวเดินเท้าข้ามทุ่ง มาจากบ้านกุดหิน ต.เสมา อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา เนื่องจากพื้นที่ ที่อยู่อาศัยเดิม และพื้นที่ทำกินนั้นทำการเกษตรอะไรไม่ได้ จึงได้มีการมาจับจองพื้นที่ทำกินใหม่ จนมาถึงบริเวณที่ตั้งตำบลบ้านหันทั้ง 6 หมู่บ้านในปัจจุบัน ชาวบ้านเห็นว่า มีพื้นที่ดอนซึ่งน้ำท่วมไม่ถึงและมีพื้นที่ราบน้ำไหลในฤดูทำนาจึงได้จับจองเป็นที่อยู่อาศัย และพื้นที่ทำกินต่อมาได้มีผู้คนเพิ่มมากขึ้นจึงได้มีการตั้งชื่อหมู่บ้านขึ้นเพื่อให้ง่ายต่อการเรียกขานว่าอยู่ที่ใด และได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านหัน” เนื่องจากพื้นที่ ที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยนั้นเดิมทีแล้วเป็นป่า มีต้นไม้ชนิดหนึ่งขึ้นอยู่เต็มไปหมด ชาวบ้านเรียกว่า “ต้นหนามหัน” ลักษณะของต้นไม้ชนิดนี้ชาวบ้านบอกว่าเป็นพุ่มไม้ คล้ายต้นชะอม มีหนามคามใบและกิ่ง ปัจจุบันบริเวณหมู่บ้านไม่มีต้นไม้ชนิดนี้แล้ว จึงได้ตั้งชื่อว่า บ้านหัน ตามชื่อต้นไม้ที่พบมากในบริเวณนั้น

บ้านหันเมืองตะกั่วเป็น 1 ในหมู่บ้าน 11 หมู่บ้านที่ขึ้นอยู่กับตำบลบ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา บ้านหันเมืองตะกั่วเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในตัวตำบลบ้านหัน และถูกแบ่งเป็นหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2531 เนื่องจากบ้านหันมีขนาดของหมู่บ้านใหญ่มาก จึงมีจำนวนหลังคาเรือนมากกว่า 1,000 หลังคาเรือน ทางอำเภอสีคิ้วเห็นว่ายากแก่การดูแลและปกครอง จึงได้แบ่งอาณาเขตหมู่บ้านออกเป็น 6 ส่วน คือ หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 8 และ หมู่ที่ 10 ตามลำดับ และ หมู่ที่ 8 ได้ตั้งชื่อหมู่บ้านส่งให้ทางอำเภอว่าบ้านหันเมืองตะกั่ว จึงได้เรียก หมู่ 8 ว่าบ้านหันเมืองตะกั่วมาจนถึงปัจจุบัน (ที่มา : แบบสำรวจบริบทชุมชน 1)

2. สภาพปัจจุบัน

ปัจจุบันบ้านหันเมืองตะกั่วมีประชากรทั้งหมดโดยประมาณ 580 คน แบ่งเป็นชาย 258 คน หญิง 292 คน มีบ้าน 119 หลังคาเรือน แต่อยู่อาศัยจริง 98 หลังคาเรือน ในจำนวนนี้แยกประชากรตามวัยเป็นดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนประชากรในหมู่บ้าน แบ่งตามช่วงอายุ

ประชากรวัย	จำนวน(คน)	คิดเป็นร้อยละ
1 วัน – 3 ปีเต็ม	14	2.41
3 ปี 1 วัน – 6 ปีเต็ม	19	3.28
6 ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม	34	5.86
12 ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม	20	3.45
15 ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม	21	3.62
18 ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม	278	47.93
50 ปี 1 วัน – 60 ปีเต็ม	78	13.45
60 ปี 1 วัน	116	20.00
รวม	580	100

โดยประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่มีฐานะยากจนไม่มีผู้อุปการะในหมู่บ้าน มี 5 คน ทั้งหมดได้รับเงินสงเคราะห์จากรัฐบาล และในหมู่บ้านยังมีคนพิการที่เดินไม่ได้ หูหนวก ตาบอด อีก 9 คน ในจำนวนนี้คนพิการที่ได้รับการศึกษาจำนวน 6 คน

บ้านหันเมืองตะกั่ว ตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอ ประมาณ 10 กิโลเมตร โดยขึ้นตรงต่อตำบลบ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ ติดกับ บ้านหันสามัคคี ตำบลบ้านหัน
- ทิศใต้ ติดกับ บ้านสะพานหงษ์ และบ้านวังกรวด ตำบลกุดน้อย
- ทิศตะวันออก ติดกับ เขตอำเภอสูงเนิน
- ทิศตะวันตก ติดกับ บ้านหันยางเอน ตำบลบ้านหัน

สภาพดินของหมู่บ้านมีลักษณะเป็นดินคำปนทราย โดยมีอัตราส่วนของดินทรายมากกว่าดินคำส่วนป่าไม้และพื้นที่สาธารณะของหมู่บ้านไม่ปรากฏว่ามีในพื้นที่ของหมู่บ้าน

ในด้านสาธารณสุขโลก ปัจจุบันชาวบ้านมีไฟฟ้า และน้ำประปาใช้ครบทุกหลังคาเรือน การเดินทางไปด้วยรถส่วนตัวมีความสะดวกสบาย มีรถโดยสารประจำทางสายหัวขบวนและแคว้นเหนือ – ลีคว ในการเดินทางไป และ กลับ (ที่มา : แบบสำรวจบริบทชุมชน 1)

3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมดบ้าน

การประกอบอาชีพของชาวบ้านหันเมืองตะกั่ว อาชีพหลักคือ การทำนาทำไร่ โดยวัดจาก จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 98 ครัวเรือน ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ เป็นอาชีพหลัก 88 ครัวเรือน โดยมีการทำนาปีละ 1 ครั้ง หรือที่เรียกว่านาปี เนื่องจากต้องรอน้ำจากธรรมชาติเท่านั้น การทำนาก็คือรอน้ำฝนเท่านั้น ทำให้รายได้จากการทำนาไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในการดำรงชีพ ประกอบกับชาวบ้านมีภาระหนี้สินจากการกู้ยืมมาจากธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส.) และสหกรณ์ออมทรัพย์ลีคว เพื่อนำมาใช้จ่ายในการหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ เช่น รถไถนาเดินตาม, ปุ๋ย, ยาปราบศัตรูพืช และเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น ปัจจุบันการทำนาได้ผลผลิตไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ประกอบกับมีหนี้สินมากชาวบ้านบางส่วนจึงเลิกทำนา จึงให้ผู้อื่นเช่า และเรียกเก็บค่าเช่าที่นาเป็นข้าวเปลือกตามแต่ที่ทำได้ คือ อัตราส่วน 2 : 1 (ผู้เช่าได้ 2 ส่วน เจ้าของที่นาได้ 1 ส่วน) และตัวเจ้าของที่นาไปประกอบอาชีพอื่นแทน เช่น เข้าไปทำงานก่อสร้างในตัวเมือง รับจ้าง อื่น ๆ เป็นต้น เนื่องจากชาวบ้านเห็นว่าไม่ต้องลงทุน เพียงแต่ลงแรงให้ได้เงินมาเท่านั้นและเห็นว่าคุ้มค่ากว่าการทำนาทำไร่โดยใช้เงินลงทุนของตนเอง

(ที่มา : แบบสำรวจบริบทชุมชน1, แบบสำรวจบริบทชุมชน9, แบบสำรวจบริบทชุมชน11)

ตารางที่ 4.2 แสดงการประกอบอาชีพหลักของชาวบ้าน

อาชีพ	จำนวน (ครัวเรือน)	คิดเป็นร้อยละ
ทำนา ทำไร่	88	89.80
เลี้ยงสัตว์	5	5.10
ค้าขาย	5	5.10
รวม	98	100

สำหรับประเภทของการทำไร่ จะเป็นไร่มันสำปะหลังและไร่ข้าวโพดเมล็ด ส่วนการเลี้ยงสัตว์จะเป็นสัตว์ประเภท ไก่ หมู วัว ส่วนมากจะเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม เช่น มีไก่เนื้อประมาณครอบครัวละ 20-30 ตัว มีวัวครอบครัวละ 2-3 ตัว เป็นต้น ในส่วนของร้านค้าก็จะเป็นร้านขายของชำธรรมดาปกติทั่วไป คือ มีพวกอาหารแห้ง อาหารกระป๋อง เครื่องใช้อุปโภคบริโภคที่จำเป็นรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางชนิด และในตอนเช้าก็จะมีการขายอาหารผักสดประกอบด้วย

4. ด้านวัฒนธรรม

ชาวบ้านหันเมืองตะกั่วประกอบด้วยชาวบ้านที่นับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาพุทธ เมื่อประมาณ 70-80 ปีที่ผ่านมาได้มีนักบุญเข้ามาเผยแผ่ศาสนาที่หมู่บ้านและมีชาวบ้านบางส่วนได้เกิดความศรัทธาและเลื่อมใสคำสอนของศาสนาคริสต์และเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ส่วนหนึ่ง ต่อมาได้มีการจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาขึ้น เมื่อ พ.ศ.2502 โดยเป็นโรงเรียนศาสนาคริสต์ มีวัด หรือ โบสถ์ที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา โดยมีบาทหลวงเป็นผู้ดูแล ชาวบ้านที่นับถือศาสนาคริสต์จะปลูกบ้านและตั้งบ้านเรือนอยู่ในระแวกเดียวกัน และจะเป็นญาติกันส่วนใหญ่ เพราะเมื่อถูกมีการแต่งงานและแยกครอบครัวออกไปผู้ที่เป็นลูกเขยหรือลูกสะใภ้ ก็จะเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ด้วย ปัจจุบันมีชาวบ้านที่นับถือศาสนาคริสต์ 29 ครอบครัว หรือร้อยละ 29.59 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ส่วนชาวบ้านที่นับถือศาสนาพุทธก็จะมีการจัดตั้งบ้านเรือนอยู่อีกซีกหนึ่งของหมู่บ้าน และส่วนมากจะเป็นญาติกัน เมื่อมีการแยกครอบครัวออกไปก็จะปลูกสร้างบ้านเรือนในรั้วเดียวกันเหมือนกับชาวบ้านที่นับถือศาสนาคริสต์เพียงแต่นับถือศาสนาต่างกันเท่านั้น

วัดพุทธ คือ วัดจันทาราม ตั้งอยู่ที่หมู่ 10 บ้านหันวังเรือ ชาวบ้านหันเมืองตะกั่วจะไปทำบุญวันพระหรือวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาที่วัดนี้ วัดตั้งอยู่ห่างจากตัวหมู่บ้านประมาณ 800 เมตร ชาวบ้านหันเมืองตะกั่วที่นับถือศาสนาพุทธมีประมาณ 69 หลังคาเรือน หรือร้อยละ 70.41 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด จะมีประเพณีที่สืบทอดกันมาและได้ถือปฏิบัติกันตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งชาวบ้านให้ความสำคัญต่องานบุญประเพณีไม่เปลี่ยนแปลง สำหรับงานบุญประเพณีที่สำคัญได้แก่

ตารางที่ 4.3 แสดงประเพณีในแต่ละเดือนทางศาสนาพุทธ

เดือน	ประเพณี	กิจกรรม
1. กุมภาพันธ์	- บุญเวส	-หรือ “บุญเทศมหาชาติ” ซึ่งเป็นงานที่ใหญ่มีการประดับวัดด้วย ต้นกล้วย ต้นอ้อย ตกแต่งให้เหมือนเป็นป่า วันงานชาวบ้านจะนำข้าวเปลือกไปถวายวัดตามกำลัง โดยกองรวมกันไว้บริเวณวัด เพื่อนำไปขายนำเงินมาบำรุงวัด ซึ่งมีความเชื่อว่าการทำบุญในวันนี้จะทำให้ได้พบกับพระศรีอริยเจ้าในชาติหน้า

ตารางที่ 4.3 แสดงประเพณีในแต่ละเดือนทางศาสนาพุทธ (ต่อ)

เดือน	ประเพณี	กิจกรรม
2. เมษายน	- สงกรานต์	- เดือนห้า หรือปีใหม่ของคนไทย คนหนุ่มสาวที่ทำงานอยู่ต่างถิ่นจะกลับมาบ้านเกิดของตนเองเพื่อมาทำบุญและถือโอกาสเป็นการได้มาพบปะกันของญาติพี่น้องมีการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ เป็นการขอพรปีใหม่ และเป็นสิริมงคลกับตัวเอง การสงกราน้ำพระ การนำอาหารคาวหวานไปทำบุญที่วัด มีการสาดน้ำกันระหว่างคนในหมู่บ้านและคนจากที่อื่น ถือได้ว่าเป็นงานบุญที่ชาวบ้านมีความสุขสนานรำเริง
3. กรกฎาคม	- เข้าพรรษา	- เดือนแปดชาวบ้านจะทำบุญโดยถวายเทียนเข้าพรรษา ถวายผ้าอาบน้ำฝนและเครื่องอัฐบริวารที่จำเป็นเพื่อใช้ระหว่างจำพรรษา 3 เดือน และชาวบ้านยังนิยมให้ลูกหลานที่อยู่ในช่วงเป็นหนุ่มมีอายุครบ 20 ปีเต็มบวชในช่วงนี้ด้วย
4. สิงหาคม	- บุญข้าวสาร	- ทำขึ้นเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ล่วงลับไปแล้ว ชาวบ้านจะนำอาหารคาวหวาน และข้าวสารไปทำบุญที่วัด ถ้าหากไม่ทำเชื่อกันว่าผู้ที่ล่วงลับไปแล้วจะไม่ได้รับส่วนบุญใด ๆ อีก
5. ตุลาคม	- ออกพรรษา	- โดยชาวบ้านจะมีการตักบาตรเทโวในตอนเช้า ชาวบ้านจะทำอาหารแล้วเอาไปไว้ที่วัดเพื่อให้ชาวบ้านหรือญาติจากหมู่บ้านใกล้เคียงที่มาทำบุญตักบาตรได้รับประทานและในทุกปีก็จะมีการแข่งขันฟุตบอล ซึ่งถือเป็นประเพณีของทุกปี

วัดคริสต์ คือ วัดนักบุญโยเซฟ ตั้งอยู่ที่บ้านหันตะกั่ว หมู่ 8 มีชาวบ้านที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกประมาณ 26 หลังคาเรือน ชาวบ้านที่นับถือศาสนานี้จะมีพิธีกรรมและประเพณีแตกต่างจากบ้านที่นับถือศาสนาพุทธ พิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ ได้แก่

ตารางที่ 4.4 แสดงพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์

พิธีกรรม	กิจกรรม
1. วันคริสต์มาส	<p>- ตรงกับวันที่ 25 ธันวาคม ของทุกปี วันคริสต์มาสเป็นวันประสูติของพระเยซูเจ้าซึ่งเป็นบุตรของพระนางมารีอาและมีท่านนักบุญยอเซฟเป็นบิดาเลี้ยง มีเทวดาคาเบียมาแจ้งข่าวแก่แม่พระหรือพระนางมารีอา มีใจความว่าดังนี้ “พระจิตเจ้าสถิตกับท่านพระเป็นเจ้าทรงโปรดปรานเธอมาก เธอจะตั้งครรภ์ให้กำเนิดบุตรชาย จงตั้งชื่อว่า เยซู” ในภาษาฮีบรูเรียกว่า อิมมานูเอล แปลว่า ผู้ไถ่ กิจกรรมของงานวันนี้ก็จะมีการประดับดวงดาวที่ทำขึ้นจากโครงไม้ไผ่ตามหน้าบ้านและถือว่าเป็นงานปีใหม่ของชาวคริสต์</p>
2. การเสกสุสาน	<p>- หรือการบวชป่าช้า มีในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี เป็นเดือนที่ระลึกถึงนักบุญทุกองค์ และการระลึกว่าเราเป็นเพียงดิน เพราะว่าชาวคาทอลิกเชื่อว่าพระเป็นเจ้าทรงสร้างอาดัมและเอวา หรืออิฟพระเป็นเจ้าสร้างอาดัมมาจากดินในวันที่ 6 ของการสร้างโลกแล้วทำให้อาดัมหลับไป จากนั้นเอากระดูกของอาดัมทำให้เป็นเอวา พิธีกรรมในวันนี้ คือ ชาวคาทอลิกทุกคนจะร่วมใจกันไปทำความสะอาดป่าช้าหรือสุสาน โดยการนำของบาทหลวงในการประกอบพิธีกรรม</p>
3. การฉลองในโบสถ์	<p>- มีฉลองทุกปีในแต่ละโบสถ์ก็จะมีชื่อเรียกเป็นชื่อนักบุญ เช่นวัดนักบุญโยเซฟบ้านหัน วัดนักบุญเทเรซาโนนแก้ว วัดแม่พระประจักษ์ที่เมืองลวดโคราช ก็จะมีการฉลองวัด มีการเทศน์ตรีวาน คือการเตรียมจิตใจของชาวคาทอลิก พิธีการก็จะมีการร้องเพลงโดยจะมีแมรี่ที่เตรียมตัวเป็นบาทหลวง แมรี่เป็นซิสเตอร์หรือมาเซอร์ และเด็กเซ็นแมรี่โฮม จะมีบทเพลงเริ่มพิธี คือเพลงกอรีอา เพลงพระสิริรุ่งโรจน์ เพลงบทสร้อย เพลงอัลเลลูยา เพลงถวาย เพลงศักดิ์สิทธิ์ เพลงพระหุ้บพา และเพลงจบตามลำดับ ในเทศกาลมหาพรตเราจะไม่ใช่บทเพลงที่มีอัลเลลูยา</p>

ตารางที่ 4.4 แสดงพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ (ต่อ)

พิธีกรรม	กิจกรรม
4. การเข้าวัด	- จะมีการเข้าวัดทุกวันอาทิตย์ วันพุธจะมีนพวาน คือการเคารพแม่พระ นิจานูเคราะห์ วันอาทิตย์ส่วนใหญ่ชาวคาทอลิกจะไม่ทำงานหนักแต่จะ ไปเข้าวัดและจะมีการประชุมพลมารี เทศกาลจะมีอยู่ 5 เทศกาล เริ่ม จากใหญ่และสำคัญที่สุดก็คือ ปัสกา คริสต์มาส มหาพรต เครียมรับ เสด็จ ธรรมดา

4.2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน หันเมืองตะกั่ว หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีดังนี้

4.2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้(หน่วยระบบ A)

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้(หน่วยระบบ A)

1.1 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านบ้านหันตะกั่ว พบว่า ชาวบ้านประมาณ 90% มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว เพราะ ได้รับการอบรมจากทางอำเภออย่างต่อเนื่อง และมีการติดประกาศพร้อมทั้งได้รับการชี้แจงจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในระยะแรก ๆ และยังมีอีกส่วนหนึ่ง ที่ยังไม่ค่อยเข้าใจ เพราะ เป็นผู้สูงอายุ และผู้ไม่รู้หนังสือ จะรับทราบจากคำบอกเล่าเท่านั้นจึงรู้บ้างไม่รู้บ้าง (ที่มา : แบบสำรวจบริบทชุมชน 3)

1.2 เงิน 1 ล้านบาท กองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว ตั้งเมื่อวันที่ 25 เดือน มิถุนายน พ.ศ 2544 ได้รับเงินโอนเมื่อวันที่ 24 เดือน กันยายน พ.ศ 2544 มีจำนวนสมาชิกกองทุน 84 คน เงินออมและเงินทุนจากสมาชิกปัจจุบัน มี 49,955.79 บาท เงินกองทุน 1 ล้านบาท ปัจจุบันเหลือ 108,355.28 บาท ปล่อยให้กู้ 51 ราย ยอดเงินให้กู้รวมเป็นเงิน 895,000 บาท

เลขบัญชีธนาคารกองทุนล้านบาท 06 - 4307 - 20 - 063863 - 7

เลขบัญชีธนาคารเงินสะสมของกองทุน 06 - 4307 - 20 - 063864 - 6

1.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นไปได้ดี โดยมีการจัดเวทีประชาคมขึ้นที่ โรงเรียนเซนต์โยเซฟศึกษา มีชาวบ้านเข้าร่วมประชาคม 81 ครอบครัว จาก 98 ครอบครัว เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจำนวนไม่น้อย

กว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยทั้งชาย และหญิง โดยสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน โดยให้ชาวบ้านเป็นคนเสนอชื่อคณะกรรมการขึ้นมา และมีผู้รับรองกรรมการ 2 คน และมีการลงมติว่าจะให้ใครเป็นประธาน เลขานุการ เสร็จญิก และกรรมการ รวมทั้งหมด 15 คน และบุคคลที่ได้รับการลงมติให้เป็นกรรมการ จะต้องยินยอมพร้อมใจ ที่จะทำหน้าที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยมีรายชื่อคณะกรรมการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชุดเก่า (ชุด 1)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ประสบการณ์
1.	นายสุวรรณ ดีเพิ่ม	ประธานกองทุนหมู่บ้าน	- รับราชการครู 24 ปี
2.	นายศรชัย สร้อยสูงเนิน	รองประธานกองทุน	- รับราชการครู 23 ปี
3.	นางสาวสุภาพร ลาดจันทิก	เลขานุการ	- รับราชการครู 10 ปี
4.	นางรุ่งริวา ดิยาว์	เสร็จญิก	- รับราชการครู 16 ปี
5.	นางบุญยัง บุญจันทิก	กรรมการ	- ประธานกลุ่มออมทรัพย์ ม.8
6.	นางสาวยุพิน ไขจันทิก	กรรมการ	- กรรมการเสร็จญิกออมทรัพย์ ม.8
7.	นายเจริญ ศรีเพ็ชร	กรรมการ	- ผู้ใหญ่บ้าน ม.8
8.	นายประสิทธิ์ ลาดจันทิก	กรรมการ	-
9.	นายจำเนียร สอนจันทิก	กรรมการ	-
10.	นางสมจิต ผอศสูงเนิน	กรรมการ	- สมาชิก อบต. ม.8
11.	นางสมหมาย วีระนนท์	กรรมการ	-
12.	นางนวลจันทร์ ช้อนจันทิก	กรรมการ	- อสม. ม.8
13.	นางพันนิพา ศรีเพ็ชร	กรรมการ	-
14.	นายแหวน คัสสะ	กรรมการ	- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.8
15.	นายเดช ภาษี	กรรมการ	-

ปัจจุบันได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชุดใหม่ เนื่องจากกรรมการชุดเก่าได้ครบวาระการดำเนินงาน และได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2545 โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ชุมใหม่ (ชุด 2)

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ประสบการณ์
1.	นายเจริญ ศรีเพ็ชร	ประธานกองทุนหมู่บ้าน	- ผู้ใหญ่บ้าน ม. 8
2.	นายจำเนียร สอนจันทิก	รองประธานกองทุน	-
3.	นางแถม เพ็ชโคตร	เลขานุการ	-
4.	นางสมหมาย วีระนนท์	เหรัญญิก	-
5.	นายประสิทธิ์ ลาจันทิก	กรรมการ	-
6.	นางยุพิน ไข่มจันทิก	กรรมการ	- กรรมการเหรัญญิกออมทรัพย์ ม.8
7.	นางสมปอง ครสวรรณ	กรรมการ	- อสม. ม.8
8.	นางหนูนิค เพ็ชโคตร	กรรมการ	-
9.	นายเสถียร ศรีสุระ	กรรมการ	-
10.	นางสุกัญญาแรงสูงเนิน	กรรมการ	-
11.	นางบุญยัง เพ็ชชัย	กรรมการ	- ประธานกลุ่มออมทรัพย์ ม.8
12.	นายแหวน คัสสะ	กรรมการ	- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.8
13.	นายเดช ภาณี	กรรมการ	-
14.	นางนวลจันทร์ ช้อนจันทิก	กรรมการ	- อสม. ม.8
15.	นางพันนิพา ศรีเพ็ชร	กรรมการ	-

การคัดเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว จึงแล้วเสร็จภายในวันเดียว โดยความเห็นชอบของที่ประชุมประชาชนชาวบ้านหันเมืองตะกั่ว

1.4 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน จำนวนเงินที่ปล่อยไปแล้วเป็นจำนวน 895,000 บาท เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2544, วันที่ 16 พฤศจิกายน 2544 และวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2545 นั้น ยังไม่มีการชำระคืนเพราะตามระเบียบได้กำหนดไว้ว่าเป็นการกู้รายปี จึงไม่มีสมาชิกผู้กู้รายใดชำระเงินคืนแก่คณะกรรมการกองทุน

1.5 ผู้สมัครขอกู้ สำหรับการสมัครสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว นั้น มีชาวบ้านให้ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการของกองทุนมากกว่า 90 % จาก การที่มีการจัดประชาคมหมู่บ้านมีชาวบ้านมาร่วมประชาคมทั้งสิ้น 81 ครอบครัวจากทั้งหมด 98 ครอบครัว ครอบครัวที่ไม่ได้เข้าร่วมประชาคมนั้นเนื่องมาจากทำงานรับจ้างต่างจังหวัด ทำให้กองทุนหมู่บ้านมีสมาชิกทั้งหมด 84 คน การดำเนินการทุกอย่างของกองทุนเป็นไปด้วยดี เนื่องจากชาวบ้านมีความสามัคคีกันดี ประกอบกับคณะกรรมการส่วนหนึ่งประกอบอาชีพเป็นครู ซึ่งทุกคน

ก็มีจรรยาบรรณในหน้าที่ ช่วยให้คำแนะนำชาวบ้านและเป็นที่ยอมรับ และ ใ่วางใจของชาวบ้านด้วย ขณะนี้มีผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนทั้งสิ้น 51 ราย

2. ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบการจัดการบริหารจัดการ และ แนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1 กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่า ในกระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุนบ้านหันเมืองตะกั่ววัน ไม่มีปัญหาอะไร ชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือในการจัดเวทีประชาคมเป็นอย่างดี และเมื่อถึงเวลาสมัครสมาชิกก็มีผู้ให้ความสนใจและสมัครเข้าเป็นสมาชิกมากมาย และบางคนก็ไม่ต้องการกู้เงินจากกองทุนแต่ต้องการออมเงินกับกองทุนก็สมัครเข้าเป็นสมาชิกสมทบด้วย กองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วจึงจัดตั้งขึ้นได้ในวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 และเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2.2 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ อันเนื่องมาจากสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา เป็นอาชีพหลักและเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริม จึงไม่มีการแนะนำธุรกิจใหม่ ที่เหลือก็ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง และต่างก็มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อนแล้ว จึงไม่ได้มีการแนะนำวิธีการทำธุรกิจแบบใหม่แต่อย่างใด

2.3 การรับชำระหนี้ กองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วได้ปล่อยกู้เป็นระยะเวลา 1 ปีจึงยังไม่ถึงเวลาการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ จึงยังไม่สามารถรายงานผลการชำระหนี้ได้ ผู้ศึกษาคาดว่า เมื่อถึงชำระหนี้สมาชิกจำนวนหนึ่งไม่สามารถชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยได้หมด เนื่องจากผู้กู้จำนวนหนึ่งได้กู้ไปเลี้ยงวัวพันธุ์และลูกวัวยังไม่สามารถขายได้ จึงไม่ทันต่อการชำระหนี้ และจากการประชาคมครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ.2545 เพื่อเลือกคณะกรรมการกองทุนชุดใหม่ ได้มีสมาชิกผู้กู้บางท่านมาขอผิดผ่อน โดยการชำระหนี้เพียงดอกเบี้ยก่อน คณะกรรมการกองทุนชุดใหม่จึงขอเวลาในการประชุมก่อนและแจ้งให้ทราบในโอกาสต่อไป

2.4 กระบวนการทำบัญชีของกองทุน ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบรายรับ – รายจ่าย ของกองทุน คือ นางรุ่งริวา ดิยาวี และนางสาวสุภาพร ลาดจันทิก ซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการและเหรัญญิกของกองทุน การทำบัญชีของกองทุนมีความโปร่งใส เนื่องจากการรับจ่ายเงินของสมาชิกหรือคณะกรรมการทุกครั้งมีหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้ เช่น การทำทะเบียนคุมเงินฝากสังจะ เมื่อสมาชิกรนำเงินมาฝากก็จะมีการลงทะเบียนทุกครั้ง และลงในสมุดคู่ฝากของแต่ละคนด้วย จากนั้นจะมีการแจ้งยอดรวมของเงินฝากสังจะทุกเดือน โดยติดประกาศไว้ที่บอร์ดของที่ตั้งกองทุน ซึ่งปัจจุบัน บัญชีรายรับ – รายจ่ายของกองทุนและบัญชีอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้อัดค่าถึงได้เก็บไว้ที่กองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

2.5 การช่วยหาคะลาจล เนื่องจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว ประกอบอาชีพทำไร่ ทำนาและมีตลาดรองรับผลผลิตอยู่แล้ว ส่วนที่ทำอาชีพเลี้ยงวัวพันธุ์ก็จะมี ตลาดของกลุ่มผู้เลี้ยงเองเรียกกันตามภาษาชาวบ้านว่า “ตลาดนัดวัวควาย” จึงไม่มีการหาคะลาจลใหม่ ให้กับสมาชิก

3. ผลการประเมินผลผลิต แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ผลโดยตรง พบว่า

1. จำนวนผู้กู้ พบว่า สมาชิกกองทุนทั้งหมด 84 รายส่วนหนึ่งได้ทำข้อมูขอกู้และคณะกรรมการได้ปล่อยเงินกู้จำนวน 51 ราย เพราะมีบางส่วนไม่สามารถกู้ได้เพราะเป็นผู้ค้าประกันไม่เข้มแข็งพอและขอกู้เกินความสามารถในการใช้เงินคืน และ บางรายยังไม่กู้ด้วยเหตุผลว่ายังไม่เคือคร้อนเรื่องเงินจึงเก็บไว้กู้ปีหน้า

2. ยอดเงินให้กู้ พบว่า ได้ปล่อยให้กู้เป็นจำนวน 895,000 บาทและยังเหลืออยู่ในบัญชีธนาคารออมสินสาขาสีคิ้วอีก 108,353.28 บาทซึ่งได้เก็บไว้เป็นเงินกู้ฉุกเฉิน

3.2 ผลกระทบโดยตรง พบว่า

1. จำนวนผู้ที่กู้ได้ พบว่า จากจำนวนสมาชิกจำนวน 84 รายได้มีผู้ข้อมูขอกู้ 51 ราย และได้ทำเรื่องปล่อยเงินกู้ไปครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2545

2. จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้านจำนวนทุนสะสมของหมู่บ้านได้มีการตกลงและร่างกฎระเบียบไว้ว่าจะทำการเก็บทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้งปัจจุบันเงินสะสมของหมู่บ้านมีทั้งสิ้น 49,955.79 บาท

3. การขยายกิจการของผู้กู้ พบว่า สมาชิกกองทุนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรทำนา ทำไร่ ก็ไม่ได้มีการนำเงินไปใช้ขยายกิจการแต่อย่างใด จะมีเพียงแต่สมาชิกกองทุนที่ประกอบอาชีพค้าขาย และรับจ้าง สมาชิกที่ค้าขายก็จะนำเงินที่ได้รับมาไปซื้อสินค้ามาเพิ่มเติม หรือ บ้างรายได้นำเงินไปขยายร้านเพิ่มเติม และสมาชิกที่เลี้ยงสัตว์ก็นำไปซื้อแม่พันธุ์เพิ่มหรือซ่อมแซมสถานที่เท่านั้น

4. การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น พบว่า สมาชิกกองทุนจำนวน 2 รายได้นำเงินไปประกอบอาชีพใหม่ คือ การตีหินทรายแดง

3.3 ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า

1. จากการศึกษาและการทำงานร่วมกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วมาเป็นเวลา 8 เดือน ผู้ศึกษา พบว่ากองทุนยังขาดความเชื่อมั่นและไม่ยอมรับที่จะทำสิ่งใหม่ ๆ สังกัดได้จากการศึกษาคัดเลือกคณะกรรมการชุดใหม่ แทนชุดเก่าที่พ้นวาระ ชาวบ้านบางส่วนยังต้องการกรรมการชุดเก่า บางส่วนที่เป็นครู เพราะเชื่อมั่น และไม่ยอมที่จะทำอะไรด้วยตนเองแม้จะ

ได้รับคำแนะนำก็จะอ้างว่าไม่มีความรู้ สรุป โดยภาพรวมแล้วกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วมีศักยภาพในระดับหนึ่งแต่ยังขาดความเสถียรเพื่อส่วนรวม ความเข้มแข็งในการจัดการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านยังต้องการผู้ที่เกี่ยวข้องมากกว่านี้

4.2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย(หน่วยระบบ B)

1. ผลการประเมินกิจการ ผู้ศึกษาได้แยกอาชีพออกเป็น 3 อาชีพดังนี้

1.1 ผู้ที่กู้เงินไปทำไร่ ทำนา ก็จะนำเงินไปใช้ในการซื้อวัตถุดิบ เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น

1.2 ผู้ที่กู้ไปเลี้ยงสัตว์ ส่วนหนึ่งจะนำเงินไปซื้อ แม่พันธุ์ เช่น แม่วัว หรือแม่หมู และบางส่วนก็จะนำเงินไปซื้ออุปกรณ์ และซ่อมแซมปัจจัย เช่น ซ่อมเล้าไก่ คอกหมู เป็นต้น

1.3 ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย ก็จะนำเงินไปซื้อปัจจัยเข้าร้านและเก็บเงินเป็นทุนสำรองในการค้าขาย

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของการดำเนินงาน

ผู้ที่กู้เงินไปทำไร่ทำนา จะได้รับเงินกู้ อยู่ในช่วง 10,000 – 20,000 บาท ส่วนผู้ที่กู้ไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่ไม่ต่ำกว่า 20,000 บาท และผู้ที่กู้เงินไปทำอาชีพค้าขาย จะได้รับเงินในช่วง 5,000 – 10,000 บาท จะมีบางส่วนที่ได้รับเงินกู้ รายละ 2,000 บาท เนื่องจากคณะกรรมการเห็นว่าผู้กู้ประกอบอาชีพรับจ้างกิน ไปวัน ๆ และไม่มีความเข้มแข็งไม่พอที่จะหาเงินมาใช้หนี้ทันเวลาได้ แต่ยังมีผู้ค้าประกันที่เข้มแข็งอยู่จึงยอมให้กู้เพื่อดูความรับผิดชอบในการชำระหนี้

4.3 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

จากการที่ผู้ศึกษาได้ลงปฏิบัติงานในหมู่บ้านเป็นเวลา 8 เดือนได้สอบถามและสังเกตการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วอย่างต่อเนื่องจึงสามารถสรุปผลการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วมีทั้งหมด 5 ข้อ ดังนี้

1.1 การเกิดกองทุน เป็นไปได้ด้วยดี พบว่า ชาวบ้านต่างให้ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกองทุนหมู่บ้าน พร้อมทั้งจะรับฟังคำชี้แจง และรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ทางการแจ้งให้ทราบอยู่ตลอด สังเกตได้จากการที่ประชาชนเข้าร่วมประชามไม่ต่ำกว่า 90 % และจัดตั้งกองทุนได้ในระยะเวลาไม่กี่วัน

1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า จากที่กล่าวข้างต้นแล้วว่าการบริหารจัดการกองทุนยังเป็นไปด้วยความมีระเบียบเรียบร้อย สังเกตได้จากการที่ชาวบ้านให้ความร่วมมือทุกครั้งที่มีการนัดประชุม และสามารถตรวจสอบทุกอย่างได้จากบัญชีของกองทุน

1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า ชาวบ้านมีการพึ่งตนเองมากขึ้นสังเกตได้จากการรวมตัวกันจัดตั้งกองทุน การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน และการจัดการบริหารกองทุน ซึ่งได้รับการช่วยเหลือจากทางอำเภออยู่ห่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกจะช่วยกันจัดการเอง ผิดบ้างถูกบ้างแล้วก็แก้ไขให้ถูกต้องตามมา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองเป็นอย่างดี

1.4 การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า เมื่อมีเงินกองทุนหมู่บ้านเข้ามาในหมู่บ้านก็ได้มีการสร้างงานเพิ่มขึ้นไม่มากนักน้อย เช่น การเปิดร้านเย็บผ้า หรือการขยายกิจการร้านค้าของชำในหมู่บ้านก็ถือว่าเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ และยังได้ข่าวสารราคาผลผลิตทางการเกษตรจากทางอำเภอ โดยผ่านมายังผู้ใหญ่บ้านจะช่วยบอกต่อให้กับชาวบ้านได้รับทราบเป็นระยะ

1.5 มีศักยภาพและความเข้มแข็ง พบว่า ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งพอสมควรเพราะชาวบ้านได้ให้ความนับถือ ปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงตรง มีการติดต่อประสานงานกับทางอำเภอ และต้องการที่จะบริหารกองทุนนี้ด้วยตนเองต่อไป

2. ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งเสริมให้กองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว บรรลุเป้าหมายได้ เริ่มต้นที่ชาวบ้านหันเมืองตะกั่ว มีลักษณะครอบครัวที่เป็นเครือญาติกันเกือบทั้งหมู่บ้านและได้ผู้นำที่มีความยุติธรรมมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีเมตตาและเสียสละเวลาเพื่อการทำงานของหมู่บ้านมาโดยตลอด

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว ได้แก่ ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐสู่กองทุน เพราะชาวบ้านส่วนหนึ่งและสมาชิกกองทุนยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของกองทุนยังไม่มีตัวแทนภาครัฐมาอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านและสมาชิกกองทุนให้เข้าใจถึงเป้าหมายของกองทุนเงินล้านในทิศทางเดียวกัน

หนี้สินเดิมของชาวบ้าน โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งทั้งเงินกู้ในระบบ เงินกู้จากสถาบันการเงิน และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เงินกู้นอกระบบ ได้แก่ เงินกู้จากนายทุนซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยสูงมาก จากการสัมภาษณ์พบว่าสมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่มีหนี้สินเดิมอยู่มาก

ไม่มีสถานที่สำหรับใช้บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นอาคารหรือสำนักงานที่มั่นคง จึงไม่มีระบบการจัดเก็บเอกสารที่ถูกต้องเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกแก่การค้นหาและติดต่อ

3. การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า

คณะกรรมการกองทุนระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน มีพัฒนากรอำเภอเป็นอนุกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ มีหน้าที่ประเมินความพร้อมสนับสนุนการเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง สนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกิจกรรมของกองทุนและปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอซึ่งประกอบไปด้วย ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชนเครือข่ายชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่นที่มีความรู้หรือประสบการณ์ ด้านการพัฒนา

4. ความเข้มแข็งของชุมชน

1.4 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กำหนด พบว่า

1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี ในระดับ มาก ซึ่งดูได้จาก การเข้าร่วมประชุม จัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชน
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ ในระดับ มาก ซึ่งดูได้จาก การส่งเงินของสมาชิกกองทุนอื่น ๆ และในหมู่บ้าน ไม่เคยมีประวัติสิ่งของหาย
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดี ในระดับ มาก ซึ่งดูได้จาก การให้รางวัลสำหรับผู้ทำความดี เช่น การมอบรางวัลเยาวชนดีเด่น
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในระดับ ปานกลาง ซึ่งดูได้จาก การช่วยงานวัด งานประจำปี และการดูแลเพื่อนบ้านที่ป่วย
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม ในระดับ น้อย ซึ่งดูได้จาก การศึกษา กศน. เพียง 20 คนเท่านั้น
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ เพิ่มขึ้น ซึ่งดูได้จาก สมาชิกในชุมชนมีการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่มีงานทำเป็นหลักแหล่ง
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดอง เพิ่มขึ้น ดูได้

จาก ครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว และทำงานในพื้นที่

8. ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน เพิ่มขึ้น เช่น กองทุนยา กลุ่ม อสม. ประจำหมู่บ้าน

9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยการ ประชุมหรือเสวนา ในระดับมาก ซึ่งดูได้จาก การประชุมประชาคม เมื่อมีการขอคะแนนเสียงก็เป็น ที่ยอมรับบ้าง แต่มีบ้างส่วนเมื่อไม่พอใจก็จะเสนอความคิดเห็นใหม่และตกลงกันได้ที่สุดในที่สุด

10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส เพิ่มขึ้น ดูได้จาก การช่วยเหลือคนพิการทางขา ไม่ได้รับการศึกษา คนชราและคนตาบอด รวม 9 ราย จากปี ก่อนมี 5 ราย

11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีความรับผิดชอบ ไซ้ เพราะผู้นำชาวบ้านให้ความนับถือ และได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน 2 วาระซ้อน และคอยช่วยเหลือชาวบ้านยามเดือดร้อน

12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิด โดย สมาชิกในชุมชนไซ้ เช่น การจัดตั้งกลุ่มต่อต้านยาเสพติดในชุมชนเพื่อแก้ปัญหาเยาวชนติดยาเสพติด

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น

จากคำสัมภาษณ์จากชาวบ้านให้ความเห็นว่า มีความเข้มแข็งในระดับปานกลาง ด้วยเหตุว่า ชาวบ้านยังมีความรักใคร่ปรองดองกันคืออยู่ถึงแม้จะมีเรื่องไม่เข้าใจกันอยู่บ้างแต่ก็ยังเป็นสังคมชนบท ที่จำเป็นต้องเจอกันทุกวันจึงไม่รู้ว่า จะ โกรธแค้นกัน ไปทำไมถึงแม้จะนับถือศาสนาแตกต่างกันก็ ตาม และมีผู้นำชุมชนที่มีความรับผิดชอบอยู่มาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป อภิปรายผล

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

1.1 การมีกองทุนหมุนเวียน เพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน ให้มีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุน

1.2 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเอง และการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของโครงการกองทุนหมู่บ้าน

3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในระหว่างหมู่บ้านกับตำบล

4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน และกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

5. เพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา ที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์จึงจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระยะได้

2. วิธีการดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาเป้าหมายของโครงการกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดล วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. และบางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วนำข้อมูลที่ได้มาแบ่งกลุ่มตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 บทที่ 4

ขั้นที่ 6 นำเสนอผลการศึกษา

3. ผลการดำเนินงาน

กองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว หมู่ 8 ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2544 มีสมาชิกกองทุนทั้งสิ้น 84 คน คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนมีจำนวน 15 คน แบ่งเป็นชายจำนวน 7 คน หญิงจำนวน 8 คน ได้รับอนุมัติเงินจากภาครัฐบาลจำนวน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2544 โดยเก็บรักษาเงินไว้ที่ธนาคารออมสินสาขาอำเภอสีคิ้ว หมายเลขบัญชีเลขที่ 06 - 4307 - 20 - 063863 - 7 ได้ปล่อยเงินให้สมาชิกผู้ไปทั้งหมดจำนวน 51 ราย เป็นเงิน 895,000 บาท และปัจจุบันเหลือเงินอยู่ที่ธนาคารจำนวน 108,353.28 บาท โดยมีรายละเอียดการขอกู้ตามจุดประสงค์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. กู้ไปประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม	33	รายรวมเงินกู้	600,000 บาท
2. กู้ไปประกอบอาชีพค้าขายและบริการ	15	รายรวมเงินกู้	241,000 บาท
3. กู้เพื่อลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ	3	รายรวมเงินกู้	54,000 บาท

เมื่อมีเงินกองทุนจำนวน 1 ล้านบาท ชาวบ้านหันเมืองตะกั่วได้มีการพึ่งพาตนเองเริ่มตั้งแต่กระบวนการสรรหาคณะกรรมการกองทุน กระบวนการร่างกฎระเบียบกองทุน การทำบัญชี การร่วมกันบริหารจัดการกองทุนให้เข้มแข็ง โดยมีบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านได้เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนโดยการจัดเวทีชาวบ้าน ให้สมาชิกผู้กู้ได้มีส่วนร่วมเสนอแนะแนวคิดและวิสัยทัศน์ในการประกอบอาชีพร่วมกันนอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้จากกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว และกองทุนหมู่บ้านอื่นภายในตำบลเดียวกัน โดยมีคณะกรรมการกองทุนระดับอำเภอเป็นฝ่ายประสานงาน

4. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่ว ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การเกิดกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วขึ้นได้นั้น เริ่มจากชาวบ้านมีความสามัคคีร่วมมือกันประสานงานจัดตั้งกองทุน และมีความต้องการอยากให้มีกองทุนเกิดขึ้นเพื่อที่จะได้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนก็มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนและมีความพร้อมและความเต็มใจที่จะเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชาวบ้านสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

มีการวางแผนจัดสรรผลประโยชน์จากกองทุน เพื่อพัฒนาหมู่บ้านทั้งพัฒนาคนและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วบรลูเป้าหมาย ได้แก่ ลักษณะความเป็นอยู่แบบเครือญาติกันทั้งหมู่บ้าน ซึ่งก่อให้เกิดความรักใคร่ปรองดอง ทุกครอบครัวมีอาชีพและมีรายได้ที่จะเลี้ยงครอบครัวได้อย่างพอเพียงโดยไม่มีการอพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่นทำให้เกิดความอบอุ่นและความสุขภายในครอบครัว ประกอบกับหมู่บ้านได้มีผู้นำมีความเสียสละ มีคุณธรรมและมีความยุติธรรมเป็นที่เคารพรักของชาวบ้าน

ปัจจัยด้านลบ ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วได้แก่ หนี้สินเดิมของชาวบ้านก่อนที่จะมีกองทุนเงินล้านเข้ามา เช่น หนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์ (ธ.ก.ส.) และหนี้นายทุนนอกระบบ โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน

วัตถุประสงค์ข้อ 3 เกิดการสร้างองค์กรเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้ ระหว่างกองทุนหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วและกองทุนหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลบ้านหัน โดยมีคณะอนุกรรมการระดับอำเภอและบัณฑิตตำบลบ้านหันร่วมกันจัดเวทีระดับตำบลเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และการแก้ปัญหาร่วมกันของตัวแทนชาวบ้านในตำบลบ้านหันและตัวแทนคณะกรรมการกองทุนแต่ละหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์ข้อ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วมาจากความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่มีการคดโกงกันภายในหมู่บ้าน โดยเฉพาะเรื่องการชำระหนี้ การที่ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำ มีรายได้ทุกครอบครัวทำให้ศักยภาพด้านฐานะการเงินของชาวบ้าน มีความมั่นคง การมีความเป็นอยู่แบบเครือญาติทำให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสภายในหมู่บ้านก่อให้เกิดความสามัคคีซึ่งเป็นผลให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

5. ผลกระทบ โดยตรงและผลกระทบ โดยอ้อม

ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินไปสามารถลงทุนประกอบอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้นในครอบครัว ทำให้เกิดการจ้างงานขึ้นในหมู่บ้านสมาชิกสามารถปลดปล่อยหนี้สินได้หมด โดยเฉพาะหนี้เงินกู้นอกระบบผลประโยชน์จากกองทุนไว้ให้สมาชิกผู้กู้ต่อไปในอนาคต

ผลกระทบโดยอ้อม มีเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยน อุดหนุนเกื้อกูลกันก่อให้เกิดความความสุขในทุกครอบครัว ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศอีกระดับหนึ่ง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้ประเมินได้ปฏิบัติงานอยู่ในหมู่บ้านหันเมืองตะกั่วพบว่าควรจะมีการ ปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

5.2.1 ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะที่ 1 ระยะเวลาคืนทุนควรจะให้สมาชิกผู้กู้เงินผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ได้ เช่น ชำระทุก 3 เดือน หรือชำระทุก 6 เดือน หรือถ้าไม่สามารถส่งเงินคืนได้ก็ให้ส่งดอกเบี้ยก่อน

ข้อเสนอแนะที่ 2 การปล่อยเงินกู้ฉุกเฉิน ควรระบุเงื่อนไขให้ชัดเจนว่าสมาชิกจะกู้เงินฉุกเฉินได้ในกรณีใดบ้าง

5.2.2 การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะที่ 1 ให้มีการกระจายงานให้คณะกรรมการในแต่ละตำแหน่งให้ทั่วถึง ไม่ใช่รวมงานรวมอำนาจไว้ที่ประธาน, เลขานุการ และเหรัญญิกของกองทุนเท่านั้น

ข้อเสนอแนะที่ 2 อยากให้คณะกรรมการท่านอื่นมาเรียนรู้งานด้านเอกสารจากเลขานุการ และเหรัญญิกบ้าง เพื่อจะได้รับทราบความเป็นไปของกองทุนได้งานขึ้น ไม่ใช่คอยที่จะรับทราบการดำเนินงานเฉพาะตอนประชุมเท่านั้น

5.2.3 การนำเงินไปพัฒนาอาชีพ

ข้อเสนอแนะที่ 1 อาชีพเดิมที่ผู้กู้เงินได้ทำไปก่อนที่จะมีกองทุนเงินล้าน เมื่อสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนไปแล้วไม่ได้มีการพัฒนาอาชีพอย่างจริงจัง ไม่มีการเพิ่มทุนและไม่มีการลงทุนใหม่ อาชีพที่ทำยังอยู่ในรูปแบบเดิมขาดการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

5.2.4 การจัดสรรผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะที่ 1 ในการจัดสรรผลประโยชน์เป็นการให้ผลประโยชน์เพื่อตนเองมากกว่าส่วนรวม ควรจะให้ทั้งหมู่บ้านมากกว่าเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการกองทุน และการปันผลค่าหุ้น แต่ก็เห็นว่าใจคณะกรรมการบางท่านที่ไม่สามารถโต้แย้งได้ เนื่องจากต้องยึดเสียงข้างมาก

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท. (2544). **ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือกช.2ค.** กรุงเทพฯ : เพิ่มเสริมกิจ
- คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท. (2544). **แบบประมวลผลและเทียบเป้าหมาย ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือน ราษฎรหมู่บ้านหรือปฐ.2.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
- เจลิชว บุรีภักดีและคณะ. (2545). **ชุดวิชาสารนิพนธ์. นนทบุรี : เอส.อาร์.พรินท์ติ้ง แมสโปรดักต์**
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2545). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชัย พันธเสนและคนอื่นๆ. (2545). **ชุดวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน.** กรุงเทพฯ : ศรีสยามพรินท์ แอนด์แพคเกจ.
- อุดม จำรัสพันธุ์ ชาตรี นาคะกุล ชาติชาย ม่วงปฐมและสมชาย วรกิจเกษมสกุล.(2545). **ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. นครราชสีมา : ทัศนทองการพิมพ์**
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสีคิ้ว. (2545). **เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงการปฏิบัติตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา. มปท.**
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.**
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2544.) **คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี**
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, คณะทำงานเพื่อเพิ่มสัมฤทธิ์ผลการนิเทศงานนักศึกษา.(2545) **คู่มือการจัดเก็บข้อมูล บร.1 – บร.12. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.**